

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az alkotmánypárt

Debrecen, szeptember 15.

Az új párt tulajdonképpen *nem új párt*. Andrásynak volt már alkotmánypártja, azt feloszlatta, jobban mondva: elhallgattatta egy ideig, most aztán újra hangot ad neki. De miért? Ezzel alig lehet tisztában a gondolkodó ember. A fölmelegített alkotmánypárt ugyanis nagyon sokat beszél, de nagyon keveset mond s az alakuló gyűlésen elfogadott határozati javaslatát is azzal a kijelentéssel kezdi, hogy *programot nem ad*. Ebben szavának is áll, mert amit léte és törekvései célja gyanánt a nyilvánosság elé tár, az egyáltalában nem politikai pártprogram, hanem egy hoszszu lére eresztett, vizenyős elméleti fejtegetés.

Az alkotmánypártnak első ízben sem volt komoly közéleti hivatása. De akkor legalább volt egy erősen hangoztatott programpontja: az ugynevezett *katonai vívmények* követelése. Most ezt kifejezetten *el ejtette*. Második pályafutását tehát még igénytelenebbül kezdi, mint ahogy az első cégezte. Külsőségekben is megfoghatkozott. Régi tagjai közül a legnevesebbek most nem siettek zászlója alá. Azon pedig valóban nincs mit csodálni, hogy Magyarországon, a politikai divatok par excellence hazájában, akadt *huszonkét ember*, akit az ujság ingere Andrásyhoz csábitott.

Elfogulatlanul tűnődve az újraélelt alkotmánypárt programoló elmélkedésén, az embernek Jókai verse jut az eszébe:

„*Minék jön az vissza, akit eltemettek?*”

Valójában a nemzet a legteljesebb joggal kérdezheti az Andrásy-csoporttól: mi közöm hozzád? Hiszen ami jót és gyakorlatit az alkotmánypárt *ígér*: békés külpolitikát a hármasszövetségben, a királlyal való egyetértést és gazdasági, szociális, közművelődési belső politikát hatvanhetes alapon, az *a nemzeti munkapárt becsülettel csinálja, cselekszi*, nagyszabású reformokban, korszakos intézményekben megvalósítja. Ami pedig ezenfelül van az új párt fejtegetésében, az népámitó frázis, lehetetlen és lelketlen hitegetés vagy neveléses szörszálhasogatás. Az első csoportba tartozik a közérkölcsök tisztogatósa, a másodikba az új választási törvény revíziója, a harmadikba a házszabályreform, amely éppugy kizárná a technikai obstrukciót és biztosítaná a költségvetés gyors letárgyalását, mint a mai s attól lényegben csak annyit különböznék, hogy — Andrásyék csinálnák.

Szóval, ami az alkotmánypárt elveiben üdvös és kivihető, az csak kivonata s e részében szó szerint való másolata a nemzeti munkapárt idevonatkozó prog-

ramjának. A többi elv és terv pedig csupán kortesigéret, lépvevessző.

Még az állítólagos alkotmánysérelem miatt való felháborodása és nagy garral hirdetett alkotmányvédő buzgalma sem őszinte az új pártnak, mert programpótlékában meg sem említi a június negyedik eseményeket, nemhogy azoknak orvoslását kívánja. Ime, ilyen képmutató következetlenségre ékpes az Andrásy-párt csak azért, hogy magához édesgesse a munkapárt disszidenseit, akik könnyen érthetőleg nem kárhözvethatják június negyedikét, elvtagadással indul utjára az a párt, amely a közérkölcsök purifikációját írta zászlójára.

Miért kelt föl tehát halottaiból az alkotmánypárt, mikor az országnak a világon semmi szüksége nincs rá? Teljes, de annál megdöbbenőbb nyíltsággal adta meg erre a feleletet Andrásy, kijelentvén, hogy *a hatalom elnyerésére törekszik*. Ime tehát, *az egész új alakulás magánügy, a személyes nagyravágás ténye, kizárólag arra való, hogy Andrásy valaha miniszterelnök lehessen*. A nemzet nem látja az új pártban a maga nagy érdekeinek önzetlen felkarolását s ezért maradt hideg, közömbös Andrásyék vállalkozásával szemben.

Node megvigasztalja az alkotmánypártot — *Apponyi rokonérzése*. Apponyi, annak a függetlenségi pártnak az oszlopos tagja, melyből az új párt tagjainak nagy részét szedte s ameyet ezzel a züllés szélére juttatott — Apponyi részt vett az alkotmánypárt bankettjén és meleg szavakban sok szerencsét kívánt az új versenytársnak. Igazi Apponyiáda! Pedig Apponyi nem gunyosan gratulált, mint ahogy ezek után a közvélemény kívánhat neki és annak sok szerencsét!

— **Tisza István gróf a parlamenti őrségről.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tisza István gróf miniszterelnök a „Magyar Figyelő” holnap megjelenő számába cikket írt, amelyben állást foglal a parlamenti őrség átszervezése ellen.

— **A királyi biztos a miniszterelnöknél.** Zágrábból táviratozzák: Horvátország királyi biztos, báró Skerlec Iván ma délután Budapestre érkezett, hogy kibontakozási tervét, amellyel a horvát válságot megoldani szeretné, a magyar miniszterelnök elé terjessze. A királyi biztos indítványt tesz ama személyiségek meghívásáról, akiknek működésére kibontakozási tervének keresztülviteléhez szüksége van.

— **A néppárt értekezlete.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az országgyűlési néppárt ma délelőtt tíz órakor értekezletet tartott, amelyen az új hatvanhetes alkotmánypárt megalakulása folytán beállott helyzettel foglalkozott. Zichy Aladár gróf elnök megnyitójában üdvözölte az országos alkotmánypárt megalakulását. Simonvi-Semadam Sándor üdvözlése után Rakovszky István beszélt, majd pártszervezési kérdésekkel foglalkoztak.

Elvi viták a virilis-lajstrom körül

Az igazoló választmány ülése

A városi virilis jegyzék összeállítása ma megakadt. Kiderült ugyanis, hogy a *virilis-jegyzék* összeállításának alapjául szolgáló, a városi adóügyształy által beteriesztett névjegyzék, amely a legtöbb adót fizetőkről szól, *nem felel meg a törvényes követelményeknek*. A legtöbb adót fizetők névjegyzéke ugyanis *a tavalyi adót tünteti föl*, holott a jogszabályok szerint az idei adót kell alapul venni. — Miután azonban az idei adók legnagyobb része még *ki sincs vetve*, így az idei adókról nem is lehet kimutatást készíteni. De meg állandóan az is volt a gyakorlat, hogy az elmúlt évi adók alapján állították össze a legtöbb adót fizetők névjegyzékét és soha senki nem kifogásolta.

Az igazoló választmány mai ülésén azonban, amikor a virilis névjegyzékét kellett volna összeállítani, fölvetődött az az elvi kérdés, vajjon lehet-e a múlt évi adók alapján a virilis névjegyzékét összeállítani. E fölött hosszu vita indult meg, amelynek eredményeként a választmány ülést fölfüggesztette.

Az ülésen Márk Endre udvari tanácsos elnöke alatt jelen voltak Körner Adolf polgármester-helyettes főjegyző, Jánosi Zoltán, Jászi Viktor dr., Kernhoffer József, Lestyan Adorján, Sinka Sándor, Török Péter és Tatay Zoltán dr. jegyző, a bizottság előadója.

Tatay Zoltán dr. aljegyző bejelentette, hogy Debrecen város adóügyształyva a legtöbb adót fizetők névjegyzékében a tavalyi adót tüntette ki, míg a fölszólamlok és kétszeres adószámítást kérők idej adóikat kérték figyelembe venni. A közigazgatási bíróság döntvénye szerint az idej adóalap veendő figyelembe, de a dolog úgy áll, hogy az adónemek közül a III., IV. osztályu adó, az általános jövedelmi pótagó s egyéb adónemek ki sincsenek még vetve s így azokat az adóhivatal ki sem mutathatta.

Jászi Viktor dr. azt kívánja, hogy a jegyzékét adják vissza az adóügyształyának, hogy a már kivetett adókat az idej kivetés alapján, a még ki nem vetett adókat a tavalyi előírás alapján külön-külön és összesítve is mutassa ki.

Körner Adolf ezt igen nehéz dolognak, komplikáltnak tartja, mert nemcsak a kereseti adók, de a tőkeamat és járadék adó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója sincs kivette. Hivatkozik az eddig követett gyakorlatra is, amely szerint mindig így jártak el.

Az igazoló választmány mégis Jászi Viktor dr. javaslatát fogadta el s kimondta, hogy *az adóügyształy a kívánt kimutatást nyolc nap alatt terjessze be*. A választmány ekkor, ha az új kimutatás összeállítható, újra közszemlére teszik, ha pedig nem, akkor az eddig követett eljárás folytatódik és a beérkezett fölszólamlok és névjegyzék alapján állítja össze az igazoló választmány a virilisek névjegyzékét.

Az alkotmánypárt megalakult

Programbeszéd program nélkül

A Ferencvárosi polgári kör bakács-téri helyiségében tartotta vasárnap délelőtt alakuló gyűlését a legújabb országos politikai párt, mely ezen az alakuláson az *Országos alkotmánypárt* nevet nyerte.

Meglehet állapítani, hogy az Andrássy-párt alakulása és pedig úgy maga a program, mint Andrássy Gyula gróf beszéde, minden politikai körben a legnagyobb csatlódást keltette. Noha az alapítók maguk előre jelezték, hogy ellenzéki párt *nem adhat konkrét részletes programot* (?!), mégis terjedős elme-futtatást nyújtottak az államélet minden ágazatára vonatkozóan, de egyetlen új gondolatot, vagy tervet nem produkáltak, kivéve annak bevallását, hogy *a hatalomra törekednek*. — Szinte zavarba hozták a nemzeti munkapártot is, amely jóformán még vitakozni sem tud ezzel a programmal, mert ami abban konkrét dolog foglaltatik, az a nemzeti munkapárt programjából van átvéve, ami pedig az elkövetett állítólagos alkotmánysérelemre vonatkozik, már annyiszor meg volt cáfolva, hogy azzal foglalkozni ma már alig érdemes. Még azt a kérdést sem tisztázta a tegnapi vasárnap, vajjon az új párt *bemegy-e a képviselőházba október 10-én?* Az országra nézve ez sem bir ugyan döntő fontossággal, de legalább tájékoztatást nyújtott volna aziránt, hogy az új párttól várható-e, vagy sem parlamenti viszonyainknak normális irányba való visszatérése? Az új párt erre a kérdésre is *nem*-mel választolt.

Az országos alkotmánypárt alakulásáról budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Az alakuló gyűlés.

Vasárnap délelőtt 11 órára, amikor az új párt alakuló gyűlését összehívták, zsúfolásig megtelt a Ferencvárosi Kör díszterme, a mely mintegy három-négyszáz ember befogadására alkalmas. A gyűlésre több felsővidéki városból küldöttség érkezett és megjelentek a többek közt Thorotzkay Miklós gróf, Nehrebeczky György országgyűlési képviselő, — Hartl Sándor és Kertész Gyula nyugalmazott miniszteri tanácsosok, Batthyány Lajos gróf, Andrássy Géza gróf, Rohonczy Lőrinc, Szereday Aladár, Stojanovics Jenő báró, Wass Béla gróf, Sztéryny József, Chorin Ferenc, Zichy Tivadar gróf, Pallavicini György örgróf, Darányi Ignác, Dessewffy Aurél és Emil grófok, Moskovitz Iván, ifjabb Wekerle Sándor, Bernát István, Márkus Miksa, Melly Béla, Bárczay László, Bozóky Árpád, Bottlik István, Kállay Ubul és még sokan az országgyűlés tagjai közül.

Andrássy Gyula grófot, aki pontban 11 órakor érkezett, riadó éljenzéssel fogadták.

A gyűlést Hecht Ernő nyitotta meg s utána Springer Ferenc dr., a kerület képviselője üdvözölte Andrássyt, aki erre elmondta háromnegyed órán át tartó beszédét.

— Két ok vezette, — mondotta — hogy az új 67-es pártot megalakítsa. Az egyik, hogy az alkotmányt napról-napra rombolják, a másik, hogy aki ezt nyugodtan nézi, az frivol játékot űz a magyar nemzettel. Magyarország az utóbbi évtizedekben egészen a centralizmus felé haladt. Az ország ezt a fejlődést elűzte, egyrészt a nemzetiségek miatt, másrészt abban a reményben, hogy az erős központi államhatalmat a parlament ellensúlyozni fogja. Már pályája kezdete óta folyton azon dolgozott, hogy ezzel szemben a közszabadságok biztosítsanak és az önkényt kizárják. Ebben a törekvésében mindig szemben találta magát Tisza Istvánnal, aki min-

dig arra tört, hogy lehető sok hatalom összpontosítsák a kormány és többség kezében, a többség legyen fegyelmelve egy-két ember irányítása alatt, akik így az országot akaratuk szerint kormányozhassák. Tisza a házsabályokat feltétlenül szigorítani akarta, a szóló csak úgy, hogy a közszabadságokat is megerősítsék. Tisza győzött és ma könnyebb meghamisítani a nemzeti akaratot, mint bármikor.

Beszélt ezután a Désy-pörről, a legutóbbi kormányváltásról, a képviselőházi őrsergről és a Gerő-ügyről, majd így folytatta:

— Ezekből az állapotokból folvik a pártalakítás szükségét. Ez az abszolutizmus végveszéllyel járhat Magyarországra, mert a nemzetet hozzászoktatja az erőszakhoz, az előtte való meghajláshoz, a szolgai engedelmességhez, amely a bukás első lépése. Megtörténhetik, hogy a hatalom, amelyet most magyar emberek összegyűjtenek, teljes nyíltsággal a magyar állam és nemzet ellen fog felhasználni, mert ez a hatalom mindig hatalma más államoknak és népeknek.

— Mindezek alapján — végezte Andrássy — az a törekvésem, hogy az alkotmányt megerősítem, hogy *minden képzelhető meglepetés ennek a rezsimnek a megbuktatására és hogy törekedjem a hatalom után*. Nem vezet kicsinyes ambíció, volt alkalmam elégszer, hogy miniszterelnök legyek és nem lettem. A mostani politikai viszonyok teszik kötelességünkkel, hogy a most megalakult párt egész erejével azon legyen, hogy a hatalomra jusson és hogy én is félrelegyek olyan követeléseket, amelyek szívemhez vannak növe. ne kössöm politikai becsületemet olyan követelésekhez, amelyek eddigi tapasztalatok szerint konfliktushoz vezetnek. Hosszu megfontolás után döntöttem és minden áldozatot, amely a cél elérésére szükséges, meghozok, *azért nem vetjük fel a programba azokat a katonai követeléseket, amelyeket én képviseltem*.

Andrássy beszéde után Ugron Gábor felolvasta a programot, amelyet egyhangulag elfogadtak.

Désy Zoltán indítványára az új pártot *Országos alkotmánypárt*-nak nevezték el.

Mezőssy Béla beszélt aztán. Kijelentette, hogy pártváltoztatásáról csupán választóinak és saját lelkiismeretének felel, akármit kiabál is a munkapárti közkereseti társaság.

A gyűlést Hecht Ernő berekesztette.

Este a Royal-szálló éttermében banket volt, amelyen Apponyi Albert gróf is megjelent és tósztot mondott.

Az új párt programja.

A párt programja azzal a kijelentéssel kezdődik, hogy a különböző közjogi felfogásu egyénekből álló értekezlet kimondja, hogy az alkotmány megzavart működésének helyreállítása és megerősítése céljából egységes pártot alakít. A pártot a létező közjogi alapon alapítják. *Részletes programot nem adnak*. — A párt főbb elvei a liberálisizmus, a demokrácia, a szociális és gazdasági haladás. Legsürgősebb feladatnak tartja, hogy a megzavart jogfolytonosság és a parlament törvényes szabadsága helyreállítsák. E végből követeli a jogsértés reparálását. *Új házsabály alkotását, mely kizárja a technikai obstrukciót*, biztosítja a költségvetés gyors elintézését, de semmiféle klotúrt nem ismer. Intézményes biztosítékok kellene a házelnök hatáskörére vonatkozóan. Követelik a katonai szervezeti parlamenti őrserg elvételét.

Kívánják a választójog kiterjesztését oly mértékben, hogy körülbelül *kétmilliónegyszáz ezer* embernek legyen választójoga, a választói jogosultságot a huszonegvedik életév betöltése adja meg, a szavazás közvetlen legyen és senkinek ne legyen egynél több szavazata. Szavazó az az ipari munkás, aki írni-olvasni tud, egy évig lakik egy helyen és a munkásbiztosító pénztár tagja. A szavazást decentralizálni kell és a törvényhatósági és rendezett tanácsu városokban, a nagyobb községekben titkos legyen.

A képviselőház reformját ki kell egészíteni a *főrendiház átalakításával* olyképpen, hogy a történelmi jogcímű tagokon kívül a társadalomnak legfüggelenebb elemei is bejussanak a

főrendiházba és pedig *részben választás útján*. Sürgősen szükséges a közigazgatás reformja, az önkormányzat intézményes biztosítása. — Meg kell szüntetni a középponti hatalom túltengését.

Kívánja a párt: az anyagi jog kodifikálását, a városi közigazgatás reformját, a városok gazdasági fejlesztését, a jegyzők helyzetének javítását, a köztisztviselők ui szolgáltatási pragmatikáját, a tisztviselők fizetési rendezését, a bírói függetlenség megerősítését, az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság fejlesztését, az új adópolitikát, a rendkívüli állapot megszüntetését Horvát- és Szlavonországban, a rend helyreállítását Fiumében, a külső politikában a hármasszövetség föntartását, a barátságos viszony ápolását a Balkánnal.

A hadseregre vonatkozóan a program a következőket mondja: *A pártot ezen fölfogása arra is kötelezi, hogy a hadikészültség biztosításáról kellően gondoskodjék*.

Az új párt vezetősége.

Az Andrássy-párt ma tartotta meg első értekezletét, amelyen Darányi Ignác indítványára elnökké Andrássy Gyula grófot választották meg. Alelnökök lettek Hadik János gróf és Gáll Sándor, jegyzők Nehrebeczky György és Kállay Ubul.

Az értekezlet táviratban üdvözölte a néppártot és a függetlenségi pártot.

Betörő tanítójelöltek

Az áruló bunda

A sablonos rendőri jelentések közül úgy arányánál, mint a szereplő személyek szokatlan voltánál különösebb érdeklődést keltett ma a 15. számú rendőr beszámolója. Nevezett rendőrt tegnap délelőtt örhelvéről sürgősen szólították az egyik ószereshez, ahol egy jól öltözött fiatalember nagyértékű perzsa-bundát kínált megvételre.

— Mi az ára? — kérdezte az ószeres.

— Nyolc korona.

Az ószeres azonban látta, hogy akár 800 koronát is megér a különös darab, mely ilyen értékesökkenéssel aligha kerülhetett igaz uton a vásárra. Az urias külsejű fiatalembert tehát leültette, míg egyik hozzátartozóját rendőrrézt menesztette az ószeres. Néhány perc múlva a 15. számú rendőr meg is jelent, aki igazolásra szólította fel a kabát eladóját.

— Szabó Imre II. éves tanítóképezdész vagyok! — mondta az illető.

— És a kabát kié?

— Egyik kollégám, Vida János III. éves tanítónövendék bízta rám, hogy értékesítem.

Erre a rendőr az illetőt a rendőrségre kíséerte, ahol nemsokára Vida Jánost is előállították, aki aztán meglepő vallomást tett. Elmondta, hogy édesapja a Simonffy-utca 2/a. számú házban házmester. Így alkalma volt feljutni a városi bérház padlására, melynek szomszédrésze, a 2/b. számú ház padlása csupán falécekkel van elhatárolva a 2/a. számú háztól. Ezt az elválasztó lécezetet kitorpte, átment a szomszéd házba, ahol úgy Erber Ernő bankigazgató, mint Thurzó Béla bankpénztáros böröndjeit feltörte s onnan nagyobb értékű ruhaneműeket társával együtt ellopotott.

A nyomozás során megállapították, hogy az intelligens betörők szokatlan rutinnal követtek el a betöréseket. Ugy az Erberék, mint a Thurzó böröndjei nemsokára jól el voltak zárva, de Wertheim-féle lakatokkal is meg voltak erősítve. Am a megtévedt emberek ezek dacára is megtalálták azok nyitját. És pedig ravaszul, nem elől a nyitózárnáknál hatoltak annak belsejébe, hanem hátul a sarokvasakat leszedték, ott a tetőt felemelték s mikor a láda tartalmát megdézsmálták, ismét feltették rájuk a lefejtett sarokvasakat. Ezzel a szisztémával soha rá nem jöhettek volna a lopásra, ha Rosenberg Béni ószeres lelkiismeretessége fel nem fedezi az esetet.

Az intelligens betörőket, akik beismerésben vannak, a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte s átkísértette a kir. ügyész-

séghez. Pályájuk is derékon tört ezzel a meg-
tévelyedéssel, mert hivatalból teszik át az irat-
okat a tanítóképezde igazgatóságához, ahol
ez eset az iskolából való eltávolítást vonja
maga után. Erber Ernő kára mintegy 2000 ko-
rona, Thurzó Béláé 100 korona volt, ezek
nagy része azonban már megtérült, mert a lo-
pott holmik előkerültek.

Vámbéry meghalt

A tudományos világ gyásza

Ma virradóra meghalt Budapesten egy
férfiu, aki Magyarország nevét messzebbre
tette ismertté, mint az összes államférfiaink,
sőt mint összes iróink és tudósaink. Foglalko-
zása igen elvont, látszólag gyakorlati jelentő-
ség nélkül volt; tanárember, aki keleti nyelv-
ekkel foglalkozik, nem szokott nagy gyakorla-
ti értéket képviselni, de *Vámbéry* Armir, aki
82 éves korában fejezte be neki és honának di-
csőséges életét, megmutatta, hogy szorgalom,
kitartás és tudás a legelvontabb téren is tud
gyakorlati eredményeket elérni.

Ez az igénytelen testü, fogvatékos kül-
sejü férfi, erős kézzel beirta a maga nevét
az egész világ művelődéstörténetébe és három
országban tett szert különös egyéni méltány-
lásra: Magyarországon, Törökországban és
Angliában egyaránt ismerték nevét és műveit,
melyek mind a három ország nyelvén meg-
jelentek.

A Kelet ismerete és utleírásai révén poli-
tikai szerephez is jutott; míg ifiabb volt, nem
történhetett a Keleten semmi, hogy itthon,
Konstantinápolyban és Londonban tanácsát ki
nem kérték volna és cikkei, melyek a világ leg-
tekintélyesebb lapjában, a Timesben megje-
lentek, bejárták mindenkoron az egész világ
komoly sajtóját.

A török szultánok és angol királyok min-
dig személyes barátjuknak tekintették: unoká-
jának keresztatyja a mostani angol király, ki-
nek nagyanyjához és atyjához is már szaba-
dabb bejárása volt, mint a térdszallagrend bár-
melyik birtokosának.

Idehaza is megbecsülték és elhalmozták
minden őt megillető tisztelettel: volt egyetemi
tanár és az Akadémia rendes tagja és még a
Nemzeti Kaszinó exclusiv társasága is meg-
tiszeltte őnmagát azzal, hogy bevette őt tagjai
sorába. Ázsia és Európa méltán fog érte gyászt
ölteni.

Vámbéry Armin zsidó családból szüle-
tt Dunaszerdahelyen. Három évi iskolázás
után szabóinasnak adták, majd a pozsonyi
gimnáziumba iratkozott és a legtöbb euró-
pai nyelvet elsajátította.

Élete fordulóponthoz 1857-ben jutott,
amikor Eötvös József báró erkölcsi és anya-
gi támogatásával Konstantinápolyba utaz-
hatott. Évekig tartózkodott a török főváros-
ban, előkelő házakhoz került, ahol nemcsak
a keleti szokásokat sajátította el teljesen,
hanem módjában volt magáévá tenni a tör-
ök nyelv egyes tájszólasait is.

Török barátai ajánlóleveleivel és a Ma-
gyar Tudományos Akadémia ezer forintos
segélyével támogatva, 1863-ban a khivai kán
karavánjához csatlakozva, husz nap alatt
tette meg az utat a khivai sivatagon át, hol
előtte még európai nem járt.

Ázsiából Londonba utazott, ahol több
előadást tartott, majd 1864-ben Budapesten
a keleti nyelvek egyetemi tanára lett.

Munkássága idehaza is nagy elismerés-
ben részesült, kilenc év előtt udvari taná-
csossá nevezte ki a király, bár ő tiltakozott
a kitiintetés ellen és szerette volna, ha azt
nem publikálják. Igazi méltánylásra azon-
ban Angliában talált, mert az angolok kö-
zépázsiai uralma érdekében fejtett ki pro-
pagandát és állandó összeköttetésben állott
az angol kormányval. Még négy nappal ez-
előtt is cikket írt a londoni Times-ba az in-

diari mohamedán mozgalmakról. Ez a cikke
a Times vasárnapi számában jelent meg és
ma érkezik Budapestre.

Vámbéry tudományos működése egész
könyvtárra való könyvben és értekezésben
merül ki. Még mostanában is dolgozott, ugy-
szólván a napokban fejezte be a török-ma-
gyar rokonságról szóló könyvét, mely ki-
váltása szerint halála után fog megjelenni.
Könyvei magyar, német, angol és francia
nyelven láttak napvilágot.

A nyomor mártirjai

Két beteg ember élete és egy asszony halála

Megindító jelenet játszódott le ma délben
Pető Pál rendőrfogalmazó szobáiban. Teg-
nap délelőtt öngyilkos lett a Wesselényi-utcá-
ban *Halmi* Istvánné 47 éves asszony, aki do-
hánygyári keresetéből tartotta fenn egész csalá-
dját. Ma reggel *Halmi* István kieszközölte a
felesége temetési engedélyét s ennek kiadását
kért a rendőrségen. Majd elmondta a maga
és családja szomorú kálváriáját:

— Én már évek óta vesetéglásban szen-
vedek, dolgozni nem bírok, a beszéd is nehe-
zemre esik. Mintha csak ki lenne szakadva az
a fujtató bennem, ami a szavak tagolására
szükséges. Az asszony keresett eddig pár
krajcárt, abból éltünk valahogy. Most azon-
ban odáig jutottam, hogy a házbért sem tud-
om megfizetni, elkótyavetyélik azt a pár bu-
tordarabot is, ami még maradt a multakból.

— Gyermekei nincsenek?

— Egy tizennyolc esztendőes leányom van
a háznál. Ez is három éve tüdőbeteg. Teljesen
munkaképtelen . . . Mi lesz velünk, mivé les-
zünk . . . — erednek el könnyei.

Vigasztalni próbáljuk, hiába, ki állíthat-
ja meg a sziklát, amikor a szélvész elkapja a
hegyek ormait? . . . Ennek az embernek a
fájdalmára sem vigaszok kellenek. A hatóság,
vagy az állam, vagy mindkettő és a társada-
lom tud itt segíteni, ha akar . . .

— Szegény feleségem . . . én édes leá-
nyom . . . mivé leszünk, mivé leszünk?! . . .
tör ki szakadozottan a sorsüldözött ember lel-
ki fájdalma, melyhez tépett tüdeje hurjai, mint
valami kísérteties zene, játszanak melodrama-
tikus kíséretet.

— Nagyon jó anya, önfeláldozó feleség
volt a megboldogult. Mikor megrokkant a
leányunk, megfeszítette erejét, hogy előte-
remte számára az orvosságot. Én is dolgoz-
tam még akkor, de már az asszony is gyárba
állt, mosott, vasalt, hogy csak valamit pótol-
jon a házhoz . . . Aztán engem is levert a nya-
valya . . . Kettőt ápolni és fentartani, erre már
gyenge volt az asszony . . . Tegnap elküldött
hazulról, azt mondta, valaki vár reám a dinya-
nye-vásárban . . . Mire visszajöttem, az ajtót
belülről eltorlaszolta találtam. Az asszonyom
az ajtófára felakasztotta magát . . . Hát most
mi lesz velünk? . . .

Nem tudunk választ adni erre a kérdés-
re, mely az emberi nyomor és szenvedés nagy
problémájának megoldását is reíti magában.
Csak hogy mondjunk valamit, ismételtük gé-
piesen, tudom is hányszor:

— Kérjen városi segélyt, vagy vétesse fel
magát a *szegényházba* . . .

Ugy tudjuk, a városi segély rendszerint
pár korona szokott lenni. Esetleg a havi ágyra
járás is kitelik belőle, meg az orvosság. Szó-
val nem kell éhen halnia az — *utcán*.

— A szegényháznál szivesebben vagyok a
börtönben! — mondta legutóbb a törvényszék
előtt egy bűnöző.

(gy. zs.)

Hatósági tej Debrecenben

Tanulmányuton az előkészítő bizottság

A közéletmezés egyik leglényegesebb
feltétele, hogy ne csak egészséges tejpiacca,
de olcsó teje, vajja, turója is legyen. A tej-
termékek ugyszólván a háztartás fundamen-
tumát képezik s amelyik város itt ellensu-
lyozni tudja az uzsorát és a hamisítást, már
olyan nagy szolgálatot tett az élelmiszerpi-
acnak, hogy azért a legnagyobb áldozatot
is meghozhatja a város közönsége. Talán
sehol jobban nem érezzük országszerte ezen
a téren a kapzsiságot, mint éppen Debrecen-
ben. Egész iratárra terjed itt a teitermékek
hamisítása miatt megindított eljárások ak-
tája. A tej, vaj és turó ára pedig napról-
napra lassan, de biztosan emelkedik felfelé,
akár a hőmérő valamelyik tropikus éghajla-
tu város forró kisugárzásánál.

Rostás István főkapitány már régeb-
ben mozgalmat indított egy hatósági tejsar-
nok felállítására végett. Előzetes tanulmányai
alapján kimutatta, hogy Debrecen város
piacca ezzel nemcsak lényegesen megjavul,
olcsóbbá és egészségesebbé lesz, de a városi
üzem megfelelő haszonnal is záródnék. Foly-
tonos agitálással tartotta felszinen ezt az
eszmét a főkapitány, mely most már any-
nyira előhaladott stádiumba jutott, hogy a
főkapitány az illetékes tényezők előtt plau-
zibilissé tudta tenni a tervnek kivitelét is. Ma
a város nevében el is utazott egy háromtagu
bizottság, mely előbb Nagyváradon tekinti
meg a hatósági tejsarnok üzemét, majd in-
nen Temesvárra utazik, ahol már második
évet tölti be ez az üzem. A bizottság tag-
jai Rostás István főkapitányon kívül, Tüdös
Kálmán dr. tisztii főorvos és Borsos József h.
főmérnök, akiknek tapasztalatai után dől el,
vajjon mily arányu befektetés szükséges e
közhasznu intézmény létesítésére s az meg-
fog-e felelni a hozzáfűződő reményeknek. E
részben Temesvár már kipróbált adatokat
tud a bizottság rendelkezésére bocsátani,
miután üzeme már jóval túlhaladja a nagy-
váradai hatósági tejkitermelést, amely ezelőtt
félévvel létesült.

A város közönsége nagy várakozással
tekint a legújabb hatósági vállalkozás fejle-
ményei elé.

VÁROS ÉS MEGYE

— A városi közgyűlés előkészítése. A
városi közgyűlés anyagának elő-
készítését a jog- és pénzügyi bizottság hol-
nap, kedden délután 3 órakor a városháza
kis tanácstermében tartandó ülésén folytatja.
Ez ülés tárgyai: Belügyminiszteri leirat az
árvízkarosultak segélyezése tárgyában. —
Thieszen Arthur és társai indítvánva a biz-
tosítási intézetek fiókjainak, illetve főügy-
nökségeinek egységes megadóztatása tár-
gyában. — Szabályrendelet-tervezet a vá-
rosi alkalmazottak fizetés előleg ügyéről. —
A debreceni tudományegyetemi építési bi-
zottság előterjesztése a létesítendő egye-
temi kórházi-telep építési munkálataira vo-
natkozó pályázat kiírása ügyében. — Szé-
kesfehérvár város megkeresése az állami
kötségvetésbe felvett 5.000.000 koronából
egy városoknak juttatott részesedésnek
jövőben leendő mikénti felosztása iránt. —
A debreceni kereskedelmi kamara átirata a
szerb kereskedelmi szerződés revíziója mel-
lett állásfoglalás tárgyában.

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

Károlyi újabb kudarca

Hevesmegye bizalmat szavazott

Hevesvármegye ma délelőtt rendes őszi közgyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgya a kormány bemutatkozó leirata, a munkapárt bizalmi indítványa volt. A bizalom kérdése körül nagy előcsatározások folytak heteken át. A függetlenségipárt emberei mindent elkövettek, hogy a megyegyűlésen a többséget biztosítsák és készült a csatára. Károlyi Mihály gróf, az országos függetlenségi párt vezére személyesen vezette az akciót és megjelent a mai megyegyűlésen is. A közgyűlésre mindkét párt nagy erővel vonult fel. Zsúfolóság telve volt a vármegye nagyterme, mikor Kállay Zoltán főispán a közgyűlést megnyitotta.

A megnyitó után Keglevich Gyula gróf határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a vármegye törvényhatósági bizottsága bizalommal viseltetvén a kormány hazafias működése iránt a bemutatkozó leiratra bizalommal üdvözlő Tisza István gróftól és kormányától.

Az indítvánnyal szemben Károlyi Mihály gróf ellenindítványt nyújtott be és hosszabb beszédet vágott ki, amelynek végén azt mondta, hogy a bizalmatlanság főoka az, hogy nem viseltethetnek bizalommal olyan kormány iránt, amely teljesen erkölcsi alap nélkül van.

Kállay Zoltán főispán: Vigyázzan a szavaira a bizottsági tag ur s kerülje a sértő kifejezéseket.

Károlyi Mihály gróf: A király nevében a bíróság mondta ki ezt.

Kállay Zoltán főispán: Erre a kormányra semmit sem mondott ki.

Az ellenzék részéről, amely nagy lármával kísérte a vitát, felszólt még Alföldi Dávid, Malatinszky György, Matzky Emil és Papp József, aki beszédében a munkapártiak felé fordulva ezt mondta:

— Tisza, az Önök bálvánva egy közönséges svindler.

Viharos jelenetek következtek erre. — Széksértés! Széksértés! — kiáltották a munkapárti tagok részéről.

Végre amikor a zaj egy kissé lecsendesedett Kállay Zoltán rendreutasította Papp Józsefet.

A vita után szavazásra került a dolog. A bizalmi indítvány mellett 172. ellene 118 bizottsági tag szavazott, tehát a híres ellenzéki vármegye 54 szavazattöbbséggel Tisza István grófnak és a kormánynak bizalmat szavazott.

Színház

* **A színházi bérlés.** (A színházi iroda jelentése.) A mai napon újból számosan váltották ki bérlőiket: Éricz Ernő, Járóssy Lajosné, Király Juliska, Matuzsidesz Ilona, dr. Varga Kálmán, özv. Varga Ferencné, Horváth György, Szabó Sándor, Szabó Miklós, Sámy Béla, Csanak József, özv. Ormódy Lajosné, Kovács József polgármester, Kanizsay Endréné, Kernhoffer József, Bechert Manó, Markovics Ilona, özv. Tóth Ferencné, Nagy Gábor, Maurer Emilné, Ganoicszky Margit, özv. Brunner Edéné, dr. Balkányi Miklós, Tikos József, dr. Gálbory Sámuelné, Oláh Ignác, özv. Kaszanyiczky Endréné. Ezzel egyidejűleg folyik a vasárnapi kisbérlések kiadása is. A kisbérlés tudvalevőleg 30 vasárnap esti előadásra szól és a legmegfelelőbb helyeket bocsátja a közönség rendelkezésére az igazgatóság. Az árak ugyanazok, mint tavaly.

* **Szerdán is a „Gyerünk csak“** (A színházi iroda jelentése.) Minden szónál szebben beszél a „Gyerünk csak“ sikeréről az a körülmény, hogy az igazgatóság szerdán estére is kénytelen volt műsorra tüzni a darabot. Debrecenben valóságban „Gyerünk csak“-láz van, amely diktálja az igazgatóságnak, hogy gyerünk csak azzal a „Gyerünk csak“-kal. Az érdeklődés így nemhogy csökkene, sőt folyton fokozódik a páratlanul nagyszabású színházi attrakció iránt.

* **A törzskönyvezett bérlők jogai.** (A színházi iroda jelentése.) A törzskönyvezett bérlők jogai — jöllehet a bérléjegyek kiadása most korábban kezdődött — most is bezárólag szeptember 21-ig, vasárnap déli 12 óráig tartatnak fenn. Amennyiben addig a törzsbérlők ki nem váltanák bérléjegyüket, esetlegesen megüresedő helyeik az új, s máris nagyszámmal előjegyzett reflektánsoknak fognak kiadatni.

* **Az Apolló mozgó-színház részvénytársaság** tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a filmgyár hibás expedíciója miatt — képek hiányában — tegnap estéről elmaradt előadás ma a hirdetetett időben megfog tartatni. Senki se mulassza el „Pompéji utolsó napjai“ filmsodát megnézni. Egész napon telefon előjegyzéseket 762. szám alatt felvesz az Apolló.

Szünik a kolera

Magnyugtató hírek az ország minden részéből

A koléráról országszerte kedvező hírek érkeznek. Semhol sem terjed s a fővárosban is szünetel. A mai jelentésekről a következő táviratok számolnak be:

Munkács, szeptember 15. A beregmegei községekben a járvány három nap óta szünetel. **Egy új eset fordult elő:** a galíciai határ mellett fekvő Rákóczi szállásról jelentettek tegnap egy koleras megbetegedést. Az alispán nyomban odautazott és minden óvintézkedést megtett. **A járvány most már szünetfélben van,** de a munkátlanság miatt nagy a drágaság és a nyomor. Az Országos Kereskedelmi Egyesülés munkácsi fiókja memorandumot intéz Tisza István gróf miniszterelnökhöz, amelyben sürgős segítséget kér az inség áldozatainak.

Szarvas, szeptember 15. **Popiák** István küssznási vasuti ör kolera gyanus tünetek között megbetegedett.

Zólyom, szeptember 15. **Nagyócsa** községben tegnap délután egy Boszniából hazakerült katona kolera gyanus tünetek között megbetegedett és néhány óra múlva meghalt.

Ungvár, szeptember 15. Az Ungvár és Radván közötti cigánytelepen éifékor kolera gyanus tünetek között egy cigánvasszony megbetegedett és reggelre meghalt. — A telepet csendőrök és rendőrök tartják elzárva.

Temesvár, szeptember 15. A legutolsó negyvennyolc óra alatt két megbetegedés történt **Deliblat** községben. A másik kolerafertőzött helyen, **Palánkán** újabb esetek nem fordultak elő. Itt különben három beteg gyógyulóban van. Még csak **Homokbálvánvos** községből jelentettek egy gyanus esetet.

(A belügyminiszter rendelete.)

A belügyminiszter, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, rendeletet adott ki, amely Bulgáriából, Romániából és Szerbiából és európai Törökországból csak olyan tejnek, húsnek, élő és leölt szárnyasnak, valamint halnak behozatalát, illetve átvitelét engedi meg, amelyekről a szállítók származási bizonyítvánnyal tudják igazolni, hogy kolera mentes területéről jönnek. A friss hús szállítása a határon továbbra is zavartalanul folyhat, de igazolniok kell a szállítóknak a vágóhídi állatorvosok bizonyítványaival, hogy a levágott állatok egészségesek voltak.

Elitelték egy részvénytársaság igazgatóságát

Mikor jegyeztethető be a cég?

Nagyon érdekes és a közgazdasági életben szereplő embereket, főleg a részvénytársaságok alapítóit súlyosan érintő ítéletet hozott tegnap a nagyváradi törvényszék kereskedelmi tanácsa.

1910 július havában megalakult Berettyóújfaluban a „Kereskedelmi Részvénytársaság“ 150 ezer korona alaptőkével. Az alakításban tekintélyes, vagyonos emberek vettek részt, akik az igazgatóságban is benmaradtak. Nevezetesen: Székely Albert, a debreceni Gazdasági Takarékpénztár rt. vezérigazgatója, Aszódi Mór debreceni nagykereskedő, Gazdig Gyula a sárréti Takarékpénztár vezérigazgatója, Magyar Sándor dr. ügyvéd és Kovács Mór, aki a részvénytársaság vezérigazgatója lett. Az alapítók 22 ezer korona készpénzt bocsátottak Kovács Mór igazgató rendelkezésére, Aszódi Mór 6100 koronát engedményezett át egy ingatlan vásárlással kapcsolatosan a részvénytársaságnak, továbbá 16.260 korona volt letéve a „Sárréti Takarékpénztár“-nál és a „Debreceni Gazdasági Takarékpénztár“-nál; végül az alakuló gyűlést követő igazgatósági gyűlésen 11 ezer koronát fizettek be az alapítók készpénzben a részvénytársaság céljaira. Tehát a 30 százalékos képező 45.000 korona helyett 55.360 korona volt befizetve a törvényes határidőn belül az alaptőkék javára. A részvénytársaság szabályszerű megalakulása után a részvényesek nemsokára a teljes alaptőkét befizették s a vállalkozás dacára a pénzkrisisnek, a legszebben működött és működik ma is.

A részvénytársaság egy elbocsájtott alkalmazottja a tavasszal feljelentést tett az igazgatóság tagjai ellen, hogy nem mindenik részvény után fizettetett be az alakuláskor a 30 százalékos, illetve több részvényes helyett az igazgatósági tagok maguk fizették be a 30 százalékos. Miután az ügyészség vállalta a vádat, a nagyváradi törvényszék mint kereskedelmi bíróság szombatn tárgyalta az ügyet.

Az összes igazgatósági tagokat kihallgatták, akik egyöntetűen beismerték, hogy nem minden egyes részvényes fizette be az alapításkor a névérték 30 százalékat, azonban ők azzal fizették be az 55.360 koronát, hogy az minden egyes részvényre külön-külön fizetessék a 30 százalékos erejéig. Tagadták a vád azon állítását, hogy a részvényeik teljes névértékét ki fizették volna. Vagyis kölcsönt nyújtottak a részvényeseknek, de természetesen ezt nem könyvelték el, csak privát felgyűlésben őrizték meg, de nem is volt szükség reá, mert a részvényesek szorgalmasan eleget tettek fizetési kötelezettségeiknek.

Thury Endre dr. kir. ügyész kérte a törvényszéket, hogy a kereskedelmi vétséget állapítsa meg.

György Ernő dr., a panaszoltak képviselője meggyőző érvekkel boncolta a kereskedelmi törvény szövegét és összehasonlította a gyakorlati étellel. Kiemelte, hogy az általános gyakorlat a törvényt úgy értelmezi, hogy **a részvénytőke 30 százaléka legyen befizetve.** Ez úgy is a helyes, mert akadnának sokan részvényjegyzők, akik a jegyzés kor lefizetett 10 százalékos nem egészítik ki a 30 százalékos s ezzel akadályozni tudnák egy darab részvényt is a megalakulást. Sőt egyenesen **zsarolhatnák az alapítókat,** mert amíg rajtuk behajtanak törvényes uton a 20 százalékos, addig alakulni sem lehetne. Az eddigi gyakorlat a törvény igényeinek mindig megfelelt, mert akiknek érdekük volt az alapítás, nagy összegeket fizettek be. Tudatosan adott valótan adatokról, rosszhiszemiségről

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőné, Debrecen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

nem lehet szó. És végül *sehol sem mondja a törvény*, hogy az egyes részvények után maga a részvényes fizesse ki személyesen a névértéket, vagy annak százalékait. *a törvényt ez sohasem kérdezte.*

A törvényt azonban szó szerint vette a törvény szövegét, vétkesnek mondotta ki az öt panaszlottát és Kovács Mórt 200 korona, a négy igazgatósági tagot 100—100 korona pénzbírságra ítélte és kötelezte őket az eljárási költségek viselésére. Az ítéletet a törvénytészék azzal indokolta meg, hogy az alapítók nem nyertek írásbeli megbízatást minden egyes részvényestől a 30 százaléknak helyettük való befizetésére és a helyettük történt befizetésről a részvényeseket írásban nem értesítették.

Ugy az ügyész, mint a panaszlották képviselője felebbezett.

HIREK

— **A trónörökös a hadgyakorlaton.** Chotowinból táviratozzák: Ferenc Ferdinánd trónörökös, az egész fegyveres erő főfelügyelője tegnap megérkezett a hadgyakorlatokra. A trónörökös a pályaudvaron Frigyes főherceg fogadta. Ma reggel a trónörökös Lipót Szalvátor és Frigyes főherceg kíséretében a chotowini templomban misét hallgatott, azután a katonai előkelőségek tisztelgését fogadta.

— **A nagyváradai tábla új elnöke.** Birói körökből jelentik, hogy a nagyváradai tábla új elnöke Solyom Andor miniszteri tanácsos, az igazságügyminisztérium elnöki osztályának vezetője lesz.

— **A presbiterium ülése.** A debreczeni református egyház holnap, kedden délután 3 órakor, az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, melynek főbb tárgyai: Az előkészítő-bizottság javaslata, a Magyar Földhitelintézet 80,000 korona törlesztéses jelzalog kölcsön felvétele iránt. A kölcsön felvétele felett határozathozatal. — Az előkészítő-bizottság javaslata az iránt, hogy mivel az előzőleg megszavazott 100,000 korona összegből, a 80,000 korona felvétele esetén is, az egyház pillanatnyi pénzügyi szükségletének fedezése céljából bizonyos összegnek függőkölcsönként felvétele esetleg szükségessé válhatik; e szükséglet miként fedeztessék? — Intézkedés a főjegyzői állás betöltéséről; a főjegyző megválasztásának a következő gyűlésre leendő kitűzése.

— **Esküvő.** Dr. Kuthi Sándor ügyvéd vasárnap délután tartotta esküvőjét Szántó Mariskával, dr. Szántó Sámuel leányával. Az esküvő Budapesten, a Lloyd disztermében nagy és előkelő közönség előtt folyt le. A megelőző polgári esküvőn a tanúk menasszony részéről Stern József gyáros, a vőlegény részéről Márk Endre udvari tanácsos voltak.

— **A hajdudorogi püspök beiktatása.** Miklóssy István, a hajdudorogi magyar gör. kath. püspök beiktatása október 5-én Hajdudorogon fog megtörténni. A fölszentelést Drohobeczky Gyula körösi, Papp Antal munkácsi és Fischer-Colbrie Ágost kassai püspökök fogják végezni.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A debreczeni református egyház szeptember hónap 18-ikán, csütörtökön délelőtt 9 órakor a kistemplomban egyházközségi közgyűlést tart, melynek tárgyai: A presbiterium határozata 80,000 kor. törlesztéses jelzalogi kölcsönnek a Magyar Földhitelintézettől felvétele tárgyában. A kölcsönfelvétel elhatározása.

— **Bebel utóda.** Berlinből jelentik: A szociáldemokrata párt lapja, a „Vorwärts“ azt írja, hogy a német szociálista párt elnöksége a jénai pártgyűlésen Eber Frigyeset fogja elnöknek jelölni.

— **A Debreceni Vivóklub ünnepe.** A Debreceni Vivóklub szombaton este Fráter Imre dr. ügyvezető elnök vezetése mellett tartott ülésén egyhangú felkiáltással és lelkesedéssel fogadta el az ügyvezető-bizottságnak azt a javaslatát, hogy a klub társelnöki tisztségére Márk Endre udvari tanácsos és Stadler István honvédeztudós választassék meg. Az ülésre Tüdös Kálmán dr., Galánffy János dr., Láng Sándor dr. és Gergely Jenő dr. tagokból alakult küldöttség hívta meg a megválasztottakat, akikkel megjelenésükkor az elnök Fráter Imre dr. tudatta az ülés határozatát, majd Márk Endre megválasztott társelnök mondott szép szavakban köszönetet a közgyűlés bizalmáért. Az ülés a klub helyiségében tartott társasvacsora követte, amelyen mintegy százan vettek részt, köztük közéletünk számos kitűnősége. A társasvacsorán melegen ünnepelték a klub ügyvezető elnökét, Fráter Imre drt, törzsorvost és kórházi igazgató-főorvost történt kinevezetése alkalmából. A klub érzelmeit Márk Endre udvari tanácsos tolmácsolta, viharos tetszéssel fogadott tősztanban; az ünnepelt elérzékenyülten mondott köszönetet a benső szeretet megható megnyilvánulásáért. Márk Endrét és Stadler István ezredet, a két új társelnököt is melegen ünnepelték. A társaság Fráter Iván kitűnő hegedűjátéka és Magyar bandája mellett reggelig együtt maradt.

— **Magyarok ünneplése Péterváron.** A 33-as football-club meghívást kapott Pétervárra, hogy ott játszó. A 33-asok el is mentek s mikor kiállottak a játéktérre meglepetéssel látták, hogy ellenfeleik nem oroszok, hanem Leipziger Bewegungs-club világhírű football-csapatának tagjai. Azonban már nem vonulhattak vissza s így megkezdtek a játékot, amelynek vége az lett, hogy a magyarok 1:0 arányban győztek. Az orosz közönség óriási lelkesedéssel fogadta a magyarokat, rokonszenvvel kísérték játékuikat s győzelmiük után vállalkra emelték a magyar játékosokat.

— **Az első locsolás Debrecenben.** Ma délelőtt megtörtént a nevezetes, az annyiszor sürgött esemény: kinyitották az utcai tűzcsapokat s tömlőkkel locsoltak a Piac-utcán. A rendkívüli eseménynek tömegesen akadnak hámulói, akik csodálkozva vették tudomásul, hogy Debrecennek mégis van vízvezeték. A vízvezeték kitűnően működött, gyönyörű sugárban repült a víz s néhány pillanat múlva bőven meg volt öntözve a burkolat. Igaz, hogy egy kissé későn jött már a vízvezetékekkel való öntözés, mert hiszen néhány hét múlva már aligha lesz szükség arra.

— **Felfüggesztik Monostorpályi képviselőtestületét.** Monostorpályi képviselőtestületének renitenciája, amellyel politikai okokból szembehelyezkedik a vármegye jogerős határozatával, súlyos következményeket von maga után. A község ugyanis többszörös felhívás dacára megtagadta a jegyzői lak céljaira szánt ház megvételét, amelyre pedig miniszterileg jóváhagyott határozat kötelezte. Az állandó választmány tegnapi ülésén a renitens képviselőtestület felosztását hozta javaslatba a közgyűlésnek.

MANDEL
LIPÓTNÁL

!! Egységárak !!

12-16-20-24

korona

— **Vlaicu aviatikus halálának repülése.** Bukarestből táviratozzák: Vlaicu román aviatikus tegnap át akart repülni a Kárpátokon, hogy résztvegyen az erdélyi román ünnepségeken. Repülése alkalmával egy új modeljét használta. Pliesti és Sinaia között, Campina község mellett a motor hirtelen felmondta a szolgálatot, a földre zuhant és Vlaicut maga alá temetett. Az aviatikust teljesen szétzúzott tagokkal, halva találták a géproncsok alatt. Vlaicu aviatikus halála egész Romániában mély benyomást tett. Halálát nemzeti szerencsétlenségnek tekintik.

— **Steinschneider Lili és Székely Mihály aviatikusok,** kik a aerószövetség által rendezett Szent-István napi repülőversenyen résztvettek és Székely Mihály pilóta 600 méter magasságból lezuhant. Steinschneider Lili gépe pedig a leszálláskor felborult, ezek a jelenetek mozgófényképben, melyet a Pathé-cég megörökített — az „Uránus“ (Korona) színház mai műsorában látható.

— **Inzultált főgimnáziumi igazgató.** Beregszászról táviratozzák: A beregszászi kaszinó előtt tegnap este kinos incidens történt. Schürger Ferenc főgimnáziumi igazgató éppen a kaszinóba akart menni, amikor hátulról megtámadta Gyöngyössy Géza vásárosnaményi gyógyszerész s pofonította. A megtámadott igazgató esernyőjével védekezett és néhányszor végigvágott támadója arcán. Az inzultusnak, — amely városzerte fölháborodsát keltett — az előzménye az, hogy Schürger igazgató fegyelmi uton elhelyeztette Gyöngyössy Géza atyját, Gyöngyössy Sándort, aki tanár volt az intézetnél. Ezt az áthelyeztetést akarta a fiatal Gyöngyössy megbosszulni.

— **Vasutas halál.** Kisújszállásról jelentik: A kisújszállási vasuti állomáson tegnap éjjel a debreceni személyvonat elgázolta Vandelka Alfonz vasuti hivatalnokot. A szerencsétlen nyomban meghalt. Vandelka Karcagról tért vissza szolgálati helyére. Kisújszállásra. Mikor a vonatról leszállt, nem vette észre a másik vágányon szembejövő személyvonatot s a kerekek alá került. A vizsgálat megindult.

— **Gyilkos pap.** Newyorkból táviratozzák: A Hudson folyóban nem régen több kis csomagot találtak, melyekben emberi holttestdarabok voltak. A nyomozás megállapította, hogy a csontok egy Müller Anna nevű cselédleány holttestének a darabjai. A leány Schmid newyorki papnál szolgált. A pap viszonyt kezdett a leánnyal, majd szinleg házasságot kötött vele. Mikor a viszony következményei mutatkoztak, a leányt éjszaka agyonütötte és a holttestet egy fürdőkádban feldarabolta. A papot a templomban fogták el, amikor teljes ornátusban istentiszteletet végzett. Töredelmesen bevallotta bűnét és azt mondja, hogy szerelmes volt a lányba.

— **Meglopták a színházi titkárt.** Vándori Géza színházi titkár panaszt tett ismeretlen tettes ellen, aki Kossuth-utcai lakásából egy 120 korona értékű briliáns és rubinttal kirakott női karperecet ellopott. A rendőrség az ismeretlen tettest nyomozza.

— **A néma hős.** Nem mindennapi műsorban gyönyörködhetünk az Uránus (Korona-passage) színházban. A mesteriesen összeállított műsor kiemelkedő slágere. A néma hős, mely japán katonai kém tragédiáját, viszontagságait tárja elénk. A 4 felvonásából álló gyönyörű mozgókép izgalmas részletekkel van teli, mely a szemlélőre mély benyomást tesz. A néma hős ma és holnap marad műsoron.

— **Megérkeztek az újított zseb-vilanylámpák Mentze Henrik újdonságok áruházában,** Piac-u. 38. sz.

— **Hat család a romok alatt.** Kóburgból jelentik, hogy ott a múlt éjjel gázrobbanás következtében egy lakás bedőlt, és hat család a romok alá került. Eddig két halottat és hat sebesültet huztak ki a romok alól.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

Bérmálási emléktárgyak,
legjobb órák, legszebb ékszerek

Kurián Gyula

órásnál. Debreczen, Piacz-utca 42.

— **Betörő villanszerelő.** A debreceni rendőrség letartóztatta Katz Zoltán villanszerelőt, aki Ernst Péter Arany János-utcai lakásába álkulesok segítségével behatolt s onnan az íróasztal felfeszítése után két darab ezüstgyertyatartót és egy ezüst cukortartót elloptott. A lopott tárgyakat elzálogosította. Mint a nyomok mutatják, az elfogott ember lelkiismeretét más bűnesetek is terhelik. Így alapos a gyanu, hogy nevezett követte el legutóbb úgy a Kudcz Sámuel, mint a Sztudinkai Olivér kárára történt betöréseket.

— **Legfinomabb gyapjuszövetek** mesés olcsó árban Kupfer és Társánál. Széchenyi-utca 1/b.

Heveny és krónikus bélbajoknál

úgy gyermekeknél, mint felnőtteknél a „Kufeké” mint könnyen emészthető és az emésztést szabályozó táplálkozás már évtizedek óta kitűnően bevált, mert a testnek annyira szükséges tápanyagokat a bél és gyomor ígatása nélkül közvetíti.

— **Az Uránus (Korona-passage) mai kiváló műsora.** A Szent-István napi nagy díj lefuttatása, gyönyörű lóverseny-felvétel. 2. A Szent-István napi körmenet. 3. A magyar aerószövetség Szent-István napi repülőversenye, pazar látványosságok. 4. Móric erkélyén, komikus jelenetek. 5. A három anyós, rendkívül kacagtató vígjáték. 6. A bregalnicei csata, aktuális jelenet a legutóbb lefolyt bolgár-szerb háborúból, eredeti helyszíni felvétel. 7. A néma hős, egy japán katonai kém tragédiája 4 felvonásban. Előadás kezdete pont 7 órakor. folytonos bemenet. Utolsó bemenet 10 órakor. Bérlet, tisztviselő-jegyek e nagyszerű műsornál érvényesek.

— **Főlébredt a koporsóban.** Prágából jelentik: Izgalmas jelenet játszódott le tegnapelőtt a prágai temetőben. A kápolna előtt temetés volt óriási közönség részvételével, midőn a gyászoló közönség egy gyermekkoporsóból egész tisztán kivehető zajt hallott. Azonnal kinyitották a koporsót és ott találták megfordulva és élettelenül Stepanek háztulajdonos kilenc éves leányát. A gyermeket automobilon azonnal a kórházba vitték, de nem sikerült uiból életre kelteni, habár a gyermek nagyon gyöngén még adott életjelt magáról. A gyermek merev-göröcsöt kapott és ennek következtében a szív működése is rendetlen lett, sőt időközönként egészen megszűnt. Ez megtévesztette az orvosokat. A koporsóban azonban a merev-göröcs engedett és a gyermek megfordult a koporsóban. Miután a szerencsétlen életre kelteni nem sikerült és az orvosok uiból megállapították a halált, a holttestet ismét visszavitték a halottaskamrába.

— **Repülés Párisból Londonba.** Friedrich pilóta tegnap Etrich-repülőgépen szerencsésen Párisból Londonba repült. Dél-élelőtti tizenegy órakor szállt föl Issy les Moulineauxban. Az időjárás kedvezett és Friedrich két óra alatt Calaisban volt. Calaisban megebédelt és tovább akart repülni, de ebben megakadályozta a polgármesteri hivatal titkára, aki abban a pillanatban jelent meg, mikor Friedrich föl akart szállni. Igazolványait kérte és habár a pilótának minden írása rendben volt, három óra hosszat Calaisban kellett maradnia. Végre megengedték, hogy tovább repüljön. Öt órakor érkezett meg Londonba a repülőgép, amelyet csónak nem kísért. Etrich, a repülőgép tervezője elkísérte az utra Friedrich pilótát.

— **Kerékpártolvaj.** Tidia Ferenc péksegéd panaszt tett Balla János segédvárosa ellen, aki még 12-én kölcsönvette tőle kerékpárját és azzal megszökött. A rendőrség körfőzi a kerékpártolvajt.

— **Szüreti- és szoba-tűzijátékok.** békák, rakéták, bombák és görög-tűzek **Mentze Henrik áruházában,** Piac-u. 38. sz. Ismétlődőknak megfelelő kedvezmény.

— **Hat gyermek tűzhalála.** Krakóból jelentik: Stawsk községben, keleti Galiciában, tegnap nagy tűzvész pusztított. Jacikievic paraszt házában hat gyermek a lángok martaléka lett.

— **Rendőri hírek.** Buzai Lajosné zsebéből a zöldség-piacon pénztárcáját három darab 20 koronás bankjeggyel és 6 korona aprópénzzel ellopták. — Veres Albert kovácssegédnek pedig ezüst óráját emelte ki valami tolvaj. — Ma este pedig Kiss Sándorné tett panaszt ismeretlen tettes ellen, akinek 90 koronáját még reggel elemelték a Kossuth- és Piac-utcák sarkán. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

AZ ÚJ

Berson-
minden sarkot
út

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	829
Osztrák hitel	629
4 százalékos koronajáradék	81-20
Allamvasut	705
Jószágbank	26 50
Rimamurányi	705 50
Halgotársaság	774
Közúti vasut	687

Irányszat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5%, % Berlin 5%, % London 3%, %

Budapesti gabontőzsde.

Szara K. (Strassor és Köniq) debr. bisományos távirati jelentése	
Barna májusra	
„ szeptemberre	11-59
1913. okt.	12-08
Rozs októberre	8-95
„ szeptemberre	
Zab októberre	8-84
„ szeptemberre	8-23
Tengeri 1913. v szeptemberre	8-19
aug	7-68
Készárú változatlan.	

— **Köztisztaság Debreczenben.** Üdvös rendeletet bocsátott ki tegnap Debreczen város rendőrkapitánya, a fenyegető kolerajárvány ellen tisztasággal és renddel leendő óvakodás céljából. Teljes elismeréssel honoráljuk a hatóság rendelkezését s a magunk részéről is, — mint más alkalommal — ezutal is kérjük olvasóinkat a jó rend és köztisztaság megőrzésére. De amikor a polgárság, a lakosság utbaigazítását helvesséljük s támogatjuk, ugyanakkor lehetetlen dolog rá nem mutatni azokra a mizériákra, amelyek ebben a tekintetben épen nem az egyeseket, hanem a hatóságot terheli. Debreczenben ugyanis megfordult naponként csak egy hozzávetőleg mondva 4—500 vidéki és külsőségi ember; vásárok alkalmával háromszor, sőt négyszer annyi is. És ilven idegenforgalomhoz van a városban egy, mondj: egyetlenegy nyilvános illemhely, az is ugy eldugva, hogy naponta tíz ember sem használja. Ezért a mellékutak kevésbé forgalmas

helyei, temetők, lakatlan vagy beépítetlen utcasorok rakva vannak emberi hulladékokkal. Azt hisszük, nem került ez el a hatóság figyelmét sem. Tudjuk, hogy a bajon máról-holnapra segíteni nem lehet; de a kolerajárvány tanulsága ime legyen ez a hatóságra nézve, hogy az illetékesek intézkedjenek megfelelő helyeken, legalább négy-öt ilyen közillemhely felállítása iránt. Igazság szerint pedig ezeket a közillemhelyeket már akkor fel kellett volna állítani, amikor a csatornahálózat készült.

1981—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 2165/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Debreczeni Belvárosi Takarékpénztár részére lakosoktól 480 korona tőke, ennek 1913. év február hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 144 kor. 70 fill. perköltség erejéig 1913. évi április hó 3-án bíróság felülfoglalt és 2410 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1913. évi szeptember hó 16-án délután 4 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Bethlen-utca 15. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi augusztus hó 22 én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Aki jó péksüteményt és komlós házikenyeret

akar enni, az kérje a HULSTEIN-féle gyártmányt. Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12—67.

1913. V. 998. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Magyar Simon debreczeni ügyvéd által képviselt Pannonia Magyar Irodalmi Intézet végrehajtatónak végrehajtást szenvedő elleni 151 kor. tőke, ennek 1910. év október hó 22. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 184 K perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 998. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság felülfoglalt és 1160 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatok követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Kossuth-utca 26. szám alatt leendő megtartására **1913. évi szeptember hó 16. napjának délelőtti 11 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1913 augusztus hó 24-én.

Gál Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Donogán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

megérkeztek az őszi
:: idény újdonságai ::

Kosztümkelmék — Bluz- és Pongyolakelmék
— Divatselymek — Flanellek — Velezek —
Bársonyok — Kész menyasszonyi kelengyék.
Külön szőnyegosztály.

APRÓ HIRDETÉSEK

Üzlet
CIRIN
parket és linoleum ke-
nőcs kefézés nélkül fé-
nyes és sikos. Aparkettet
szép világosan tartja. —
Kapható a DEUTSCH-
üzletekben. 13

VÁLÓDI
édes, nemes szegedi pap-
rikakülönlegességek óriási
raktára Lindenfeld J.
Jenő fűszer-, gyarmat-
áru nagykereskedésében,
pénzügyi palota. Telefon
79. sz. 1755

Tankönyvekért
fél árnál többet ne fizessen
senki, bekötésért ne
fizessen egy fillért sem,
mert az összes fiu- és
leányiskolai előírt tan-
könyvek fél áron kap-
ható **Harmathynál**, Fu-
vészkert-utca 14. (Püs-
pöki palotához 5-ik ház)
Minden osztály könyvre
egy gyönyörű tanári zseb
könyv gratis. Rajzkörzők,
vonalzók, könyvtartók
leszállított áron. Tessék
meggyőződni! 1974

**Püspökladányban a
Royal-szállodában**
minden időben kényelmes
szobák, meleg és hideg
ételek kaphatók. Mersékelt
árak, pontos kiszolgálás.
Csengő a kapunál! A n.
é. utazó közönség becses
pártfogását kéri: **Szántó
Márton**, tulajdonos. 1801

Szűts István

ur- és egyenruhazabónál le-
het legolcsóbban legdivato-
sabb ruhát rendelni. Nagy vá-
laszték bel- és külföldi szöve-
tekben. 1835

Hunyadi-utca 13.

Kalap-
tisztítóhely
Arany János-utca 5.
Női és férfi kalapokat tisz-
títani és vasalni elvállalok.
BELICZAY L. kalapos.

Állás

Francia
nyelvmentest keresek —
szeptember 1-étől. Cím
a kiadóhivatalban. 824

Czimbalmot
tanít előkelő tanárnő, ki-
tűnő módszer szerint.
Csak még néhány szabad
órája van. Cím a kiadó-
hivatalban. 959

Kimerő
forgalmasabb utcákon
léző italüzletben, amely
kiszendéglővel van össze-
kötöttségben, kerestetik.
Ajánlatokat „Bodega”, ci-
men a kiadóhivatalba
kérek. 2221

Perfekt
csemege fűszer kereskedő
segéd azonnali vagy későbbi
belépésre felvétetik.
Vadásznál. 2220

Különtétele

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban
Piac- és Hatvan-utca sar-
kán legújabb faconis se-
lyem bluzok 10 korona.
Szövet etamin és batizt
bluzok 5 korona, 1 vég
angol vázson finom szálú
11 korona, egy kész
rumburgi lepedő varrás
nélkül 240 korona, sző-
vet maradékok 140 cm
széles 3 korona. Férfi
ingek és fehéreneműek
remek választékban. Fiu
és leánykaruhák remek
választékban. Csekély be-
vásárlásnál sok pénzt ta-
karíthat meg a Béka áru-
házban. 1715

Maison Biró
angol női szabó Szalon-
ját, mely 8 évig Buda-
pesten létezett, Debrecen-
ben Deák Ferenc-utca
13. szám alá helyezte át.
Mérték után készít finom
szövetből selyem bélésű.
Kosztümöt 90 koronáért,
raglánt 70 koronáért,
plüss kabátot és szin-
hízi köpenyt 100 koro-
náért. Hölgyek által ho-
zott „kelméből” fázont 40
koronáért. — Elsőrendű
munka. 2217

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fű-
téseket szakszériu kivitel-
ben jótállás mellett. Terv-
rajzot és költségvetést
díjtalanul készítik. Há-
zak évi jókarban tartá-
sát csekély díjazásért el-
vállalom. **Gyenes Antal**,
Miklós-utca 29. sz. Tele-
fon 379. 34

**Uj vizgyógy-
intézet**

és Zander-féle svéd
gyógygymnastica ...
DEBRECZEN,
SIMONFFY-U. 7.

**Vezető orvos: Dr. Szász
Adolf. ... Rendel: dél-
előtt 10—11-ig, dél-
után 3—5 óráig. ...**

Rendelési órák:

Férfiaknak:
dél előtt 6—10-ig,
dél után 5—8-ig.

Nőknek:
dél előtt 10 órától
dél után 5 óráig.

Svéd fejlesztőtorna
gyermekeknek délután
3 órától 5 óráig. 1909

TOLNAI

DÁNIELNÉL
Piac-u. 49.

Olcsó egységárak !!
11-13-15-18
korona.

Adás-vétel

Butorok
legolcsóbban kaphatók,
havi részletfizetésre is.
Weisz Gyula asztalos és
kárpitósnál, Széchenyi-u.
19. Minden kárpitós mu-
kát felvállal. 1923

Vadász cipőt
és egyéves
önkéntesek-
nek cipőt,
csizmát sza-
bályszerűen
készít Falusi
Károly, polgári és kato-
nai cipésmester, Csapó-
utca 41. sz. a. 310

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kap-
hatók nagy választékban
Weisz Ferenc asztalos-
nál, József kir. herceg-
utca 7. szám. Telefon:
10—90. 1

A Bánkon
17 hold föld kiadó. Ér-
tekezni lehet a vágóhid
mellett Onosai-u. 17. 87

Egy
szép háló szoba beren-
dezés olcsón átadó. Is-
kola u. 8 sz. 104

Halápon
22 hold föld kiadó. Hat-
van-utca 24. 82

Gramofon
eladó. Széchenyi-utca 11
szám. 10

Lakás

Utcai lakás
két szoba előszoba mel-
lék helyiségekkel nov. 1-re
kiadó. Lorántffy-utca 1.
szám alatt. 2 44

Lakatos-
vagy asztalosműhelynek
való helyiség és egy szoba
kiadó. Széchenyi-utca 44.
szám. 727

Miklós-
utcai 21 szám alatt egy
nagyobb udvari lakás
azonnal, vagy november
1-re kiadó. Irodának is
nagyon alkalmas. 836

!! Kun sertéspepa !!

(Gyzer).

Próbálja meg! Husz perccel megússza a vérszt!

Disznója mindig egészséges, ellentálló lesz!

Non plus ultra.

Már az Andrásnapi malacoknak kezdeni

!! kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék !!

Ajánló információt ad: **Nagy Lajos, Gombos, Kuczik, Némethy L.** stb. részben nagyhizláló urak Debreczenben. **Szádeczky László** urad. intező ur **Boczonád** (Heves m.) gróf **Zichy Géza** teté-
leni, **Gosztonyi Kálmán** Pa **Alakai**, gróf **Bánffy Dénes** Sznagy-
falusi, **Mihalovits** thereszovádi, **Pálffy Dénes** takcsafalvi, **Csapó István** Pa **István**telki, (u. p. Földes), **Balogh Tihamér** Szentkozmai,
(u. p. Ber-ujfalu), **Elek Dezső** Demecseri, gróf **Degenfeld József**
Csomaköz, **Homokitay**, **Pelei Ugron Akos**, **Ugron Zoltán**, **falfalvi**
stb. uradalmai. Méltóságos és főtisztelt dr. **Baltazár Dezső** püspök
ur Debreczen. Nt. **Rác Lajos** ref. lelkész ur **Micske**, főtiszt. **Lo-
visek Mihály Karász**, Nt. **Szűcs László** ref. lelkész **Csalár**, **Pospiss**
Géza földbirtokos ur **Pa Keltős** (u. p. Mező-Sas) s **Békés vármegyének** majdnem minden nagy-
és kisbirtokosa.

Számtalan elismerőlevél!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Tóth Béla utóda **Kubek** gyógyszerésznél
(Tisza-palota), **Jósa és Jóna** drogeriájában. 1 doboz 2 korona.

Figyelmeztetés: Ne tessék ezt holmi vásári portékával összetéveszteni, bár nem állítom,
hogy ezzel a sertéspepa problémája meg van oldva, de a hirdett svindlik közt egyedül bir
komoly gyógyértékkel, mit aránylag kis hirdetéssel elért elterjedtsége bizonyít legjobban!

Nagy jövedelem

feltételezett ügyesség mellett körülbelül 15.000 korona (a körlet terjedelme szerint) kínálkozik
minden városban versenyen kívül álló, nagyon hálás cikkünk kizárólagos terjesztése által.
Előismeret nem szükséges, csupán némi mozgékonyág és csekély 2000—5000 korona tőke.
Mellékfoglalkozásnak is megfelel. Ajánlatok „Ohne Konkurrenz“ alatt Annoncen-Expedition
Bock & Herzfeld, Wien, I., Adlergasse 6.

OLCSÓ CZIPÓK
Megvettem a Kobrak czipó csődtömögét és a mai naptól leszállított áron árusítom.
Diamantstein Adolf Piac-utca 42.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
városi újbérlőház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

Üzletem áthelyezése foly-
tán a raktáron lévő áruk
az alanti árjegyzék sze-
rint olcsó szabott árak
mellett szerezhetők be:

Női felöltő színes, hosszú
8.— 9.— 10.— kor.-tól

Női felöltő sötétkék, hosszú
12.— 14.— 16.— kor.-tól

Női felöltő fekete, hosszú
14.— 15.— 18.— kor.-tól

Leánykabát hosszú, színes
8.— 9.— 10.— kor.-tól

Leánykabát hosszú, kék,
12.— 14.— 16.— kor.-tól

Leánykabát rövid, színes
4.— 5.— 6.— kor.-tól

Női costum színes, angol
18.— 20.— 24.— kor.-tól

Női costum színes, finom
35.— 40.— 45.— kor.-tól

Leánycostüm színes angolkelme
15.— 16.— 18.— kor.-tól

Gyermekgallérok 3—4 kor.-tól

Pongyolák 6.— kor.-tól

Bluzok 3.— kor.-tól

Tisztelettel

Halmágyi Sámuel

női és leány-
felöltők áruháza

Piac-utca 47,
:: a főpostával szemben. ::

Iskolaöltönyök

leszállított árban

Grünfeld Adolf és Társa
férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében
Debreczen, Kistemplom mellett,
sarok bolt, kaphatók.

Valódi védjegyű

Őszi trágyázás!

Thomassalack

a legjobb és legolcsóbb
foszfor savas műtrágya!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Csak akkor valódi, ha
ily zsákban van és ere-
deti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalom-
jegyzékkel van ellátva!

KALMÁR VILMOS

Thomasphosphatfabriken Berlin vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

Raktár Debreczenben: Kontsek Gézánál.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Mack'féle KAISER- BORAX

Előkelő Toaletszer

Százezer családban használatban,
finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi
minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-
tonban á 15.30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-
Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III./1
Mindenhol kapható.

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL“ kiméli a vásznat és a
„fehérnemű“ az ústben való
kifőzés után olyan szép lesz, mintha a
napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III./1.

Kapható mindenütt.

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskolaév alkalmából megtekintésre aján-
lom legjobb kivitelű és legjobb anyagból készült

férfi-, fiu- és leánykaruháimat.

Az áruk kitűnő minősége által nagy megtakarítás
érhető el.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari kamarai szállító

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 51. SZÁM.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Allein echter Balsam
aus der Schutzzengel Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak,
sebek, dagadt végtagok, osontszu, fekélyek, fűtés, szúrás, lővés, vágás vagy zúzódás által
okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka,
por, serét, fűske stb. kinővések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, flegm,
rothadás, körömgyulladás, hólyag, égési sebek, hos zu betegségeknek előforduló fültekvésnél,
vérkelecsknél, fülfolyságnál, valamint kipállás esetén ecsemenőknél stb. stb. kitűnő hatású.

2 légyel ára K 3/60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógy-
szertárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radánovits Testvérek drogueriák-
ban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. Órangyal-gyógytárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

Utólrérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegéknél, enyhíti a katarust, meg-
szünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajo-
kat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgöres és kolika ellen.
Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő,
elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, vala-
mint az összes száj- és fogbetegségek, büftögés ellen, megszünteti a száj vagy gyö-
mörtől eredő bűzt. Jó hatású pánthikagilliszianál. Meggyógyít minden sebet, seb-
helyet, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelest, szemölcsöt, égést sebeket, meg-
fagyott testrészeket, vart vagy kiltést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden
háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 speciálüveg 5/60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árendemény!

Thierry A. gyógytárának egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz és megszüntet vérméregzést, fájdalmas operáció-
kat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas
nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak,
sebek, dagadt végtagok, osontszu, fekélyek, fűtés, szúrás, lővés, vágás vagy zúzódás által
okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka,
por, serét, fűske stb. kinővések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, flegm,
rothadás, körömgyulladás, hólyag, égési sebek, hos zu betegségeknek előforduló fültekvésnél,
vérkelecsknél, fülfolyságnál, valamint kipállás esetén ecsemenőknél stb. stb. kitűnő hatású.

2 légyel ára K 3/60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógy-
szertárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radánovits Testvérek drogueriák-
ban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. Órangyal-gyógytárából, Pregrada, Rohitsch mellett.